

Čárka ve větě jednoduché

1. Několikanásobný větný člen

1.1. Bez čárky

1.1.1. a, i, ani, nebo, či – ve významovém poměru slučovacím

Koupili jsme jablka i hrušky. Nepřišel tam Petr ani Pavel. Vyspal se vždy cestou autobusem nebo až v práci. Nechtěl jsem být drzý nebo neuctivý.

1.1.2. a také, a zároveň, a rovněž, a současně, a přitom, a naopak

Když k němu vzhlédla, vypadal mnohem rozhodnější a také starší. To naprosto zničí Petrovu kariéru a zároveň jeho manželství. Postavili kostel a rovněž misijní kostelík. Měli za sebou chladnou a přitom větrnou noc.

1.1.3. a pak, a potom

Nejprve se podávala polévka z bažantích slepic a pak zajíc na smetaně.

1.1.4. Ustálená spojení

Prochodil jsem svět křížem krážem. Široko daleko ani živáčka. Jde to čím dál tím lépe. Čekali tam dva tři lidé. Rebelovali staří mladí. Šli lesem křížem krážem. Bil ji hlava nehlava. Jezdí na hory v zimě v létě. Musíš to udělat chtěj nechtěj. Myslel na ni vstávaje lehaje. Je to známo široko daleko.

1.2.5. Místo a datum napsání dopisu, smlouvy...

Brno 22. dubna 2008

1.2. Píšeme čárku

1.2.1. Bez spojek

Koupili jsme jablka, hrušky, švestky. Na tváři se mu objevil lehký, skoro neznatelný úsměv.

1.2.2. ale, i když, avšak, ovšem, nejen – ale i, nejen – nýbrž i

Film byl pěkný, i když trochu zdlouhavý. Mluvím anglicky plynule, avšak s chybami. Měla vlasy krásné, ovšem zdaleka ne tak dlouhé jako její sestra. Byl njen vynikajícím malířem, ale i sochařem a básníkem. Takový úlovek vyžaduje njen lovecký kumšt, nýbrž i pořádnou dávku loveckého štěstí.

1.2.3. ani – ani, jednak – jednak, jak – tak, zčásti – zčásti, hned – hned

V místnosti nebylo ani teplo, ani zima. Naše cestovní kancelář nabízí pobyty jak v tuzemsku, tak v zahraničí.

1.2.4. a ne, a přece, a přesto, a dokonce, a proto

Vykašlal se na úkol, a ne že zapomněl! Bylo to náročné, a přece krásné období. Umí se báječně postarat o papoušky, rybičky, a dokonce i o hady. Zítra nám odpadá vyučování, a proto můžu do kina už ve dvě.

1.2.5. a, i, ani, nebo, či – v neslučovacím poměru

Čekal dvě hodiny, a (ale) ona nepřišla. Tatínek poručil, a (a proto) Vládík se šel učit. Včas přišli dnes všichni, i (a dokonce) Matěj. Nepřišel, ani (a dokonce) nezavolal.

1.2.6. buď – (a)nebo/či, ať – nebo/či – v neslučovacím poměru

Nevím, zda ta věc bude vyřízena kladně, nebo záporně. Rozhoduješ tady ty, anebo já? Prokázalo se, že je obžalovaný vinen, či nevinen?

ALE: **Slučovací poměr – bez čárky**: Půjdeme dnes večer do kina nebo do divadla? Pojedeme autem nebo autobusem nebo půjdeme pěšky? Navštiv mě buď v sobotu nebo v neděli.

2. Přívlastek

2.1. Bez čárky

2.1.1. Přívlastek postupně rozvíjející

Koupil jsem si nový fotbalový míč. Každý slušný člověk usiluje o dobré mezilidské vztahy. Bylo krásné podzimní listopadové odpoledne.

2.1.2. Přívlastek těsný

Pracovníci nesplňující požadavky budou propuštěni. Zločinům způsobeným fašistickým režimem nebyla věnována dostatečná pozornost. Všichni studenti účastníci se lyžařského kurzu zaplatí do konce týdne zálohu. Hokejisté reprezentující Českou republiku na ZOH v Naganu získali zlatou medaili.

Celou hodinu pozoroval Lucii sedící u okna. Další noční let jsme už stihli.

2.2. Píšeme čárku

2.2.1. Přívlastek několikanásobný

Mám ráda svíčkovou, koprovou i rajskou omáčku. Na louce kvetly červené, bílé, modré a žluté květiny.

2.2.2. Přívlastek volný

Tato kniha, vydaná před deseti lety, je jedním z vrcholů jeho tvorby. Procházku nám znepříjemňoval studený vítr, vanoucí od severu. První křížová výprava, vyhlášená papežem Urbanem II., skončila roku 1099. Paříž, rozkládající se na obou březích Seiny, je jedno z nejkrásnějších evropských měst.

Celou hodinu pozoroval Lucii, sedící u okna. Další, noční, let jsme už stihli.

3. Přístavek

3.1. Přístavek těsný – bez čárek

Host z Košic Jan Paták u nás pobyl tři dny.

Milánský útočník Andrej Ševčenko získal Zlatý míč. Karlovy Vary navštívil i herec Sean Connery.

Chlorid sodný neboli kuchyňská sůl. Fidlovačka aneb Žádný hněv a žádná rvačka. Dášeňka čili Život štěněte.

3.2. Přístavek volný – píšeme čárky

Jan Paták, host z Košic, u nás pobyl tři dny.

Jirka, můj kamarád z dětství, se konečně zase ozval. Bedřich Smetana, autor Prodané nevěsty, se narodil v Litomyšli. Doma jsme měli dva psy, dogu a kokršpaněla.

V některých sportech, například ve fotbale, se točí velké peníze. Pivo, víno, lihoviny, prostě veškerý alkohol, se mládeži prodává až od 18 let. Některá města, především České Budějovice a Plzeň, se již do projektu zapojila.

Vaše připomínky, či lépe řečeno podněty, vezmeme v úvahu. Byla to krásná mladá dívka, vlastně už slečna.

Přijedu zítra, a to v deset. Poskytujeme dopravní služby, a sice po souši i po vodě. Zasíláme vám své druhé, tj. upřesněné, pozvání.

ALE: a to – bez čárky (v souvětí): Firma se dostává do problémů a to bude mít vliv na její další zisky. Začalo pršet a to svědčí našemu trávníku. Koupila si tentokrát bílý a tím choulostivější koberec.

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, jsme prostudovali velice pečlivě.

4. Volný doplněk

Stál ve dveřích, omlouvaje se za svou nedochvilnost. Seděla v křesle a četla, zcela pohlčena napínavým dějem. Procházela se zahradou, usmívajíc se na průvodce a vesele s ním rozprávějíc.

Vyšel, láhev pod pažím, a roztrásl se zimou. Vlasy stažené do dvou copů, chodívala vždy upravená.

5. Oslovení a pozdrav

Karle, nemohl bys s tím něco udělat? Vážení a milí hosté, dámy a pánové, přijměte pozvání na výstavu. Jirko, a kdo přijde po tobě? S tímto řešením nepočítejte, vážení. Kolikrát ti mám říkat, Petře, že tohle se nedělá?!

Ahoj, pojď dál. Ahoj Petře, jak se máš? Nazdar Mirko, už jsem tě dlouho neviděla! Dobrý den, pane profesore, jsem ráda, že jste přišel.

6. Citoslovce (a podobné výrazy)

6.1. Plní funkci větného členu – bez čárky

A vlak s nimi hurá do tunelu. Žába hop do vody. Motorka vrrrr a byla pryč.

6.2. Není větným členem – píšeme čárku

Ach, tady je krásně! Ano, je tomu skutečně tak. Zaplatpánbůh, práce se daří. Také jsme tam jezdili, bože, to bylo dávno!

7. Samostatný větný člen

Pivo, to je moje. Pražákům, těm je hej. Pracovat v obchodu a mít hodně peněz, to jsem si vždycky přál. Najít ho, to bude tedy lahůdka.

8. Vsuvka

Radost jsem z toho, to se ví, neměl. Na to nejdůležitější jsme, jak už to bývá, zapomněli. Zítra odpoledne, pokud to půjde, tě navštívím. Někdy vloni, bylo to kolem Vánoc, se to stalo.

Můžeme oddělit, ale nemusíme: Pošlete mi prosím svou nabídku. Stalo se to tuším před týdnem. To je myslím pravda. Ten tvůj přítel se mi upřímně řečeno moc nezdá. Přišlo jich tam řekl bych deset. Úkol jste dejme tomu splnili všichni.

9. Dodatečně připojený větný člen

Ten musí mít vždycky pravdu, samozřejmě. Musím ještě do obchodu, nakoupit něco na víkend. Stále něco hledám, nejčastěji klíče.

Než – oddělujeme čárkou pouze, když uvozuje vedlejší větu.

Přednášel lépe, než o to předtím pokoušel jeho Filip. Hráli mnohem rychleji, než tomu bylo posledně.

Přednášel lépe než Filip. Hráli mnohem rychleji než posledně.

Jako – oddělujeme čárkou, když

a) uvozuje vedlejší větu

Zahráli stejně dobře, jako tomu bylo minule.

Netvař se, jako by ti ulítli včely.

b) uvozuje významově volněji připojenou informaci

Některé asijské země, jako Vietnam, Indie nebo Kambodža, nepatří k bohatým. Různé druhy stavebních strojů, jako bagry, jeřáby a rýpadla, vyrábíme u nás i dovážíme ze zahraničí.

Čárkou neoddělujeme, pokud uvozuje nezbytnou informaci, bez níž by věta ztratila smysl.

Země jako Vietnam, Indie nebo Kambodža nepatří v Asii k těm bohatým. Sporty jako plážový volejbal, plavání, vodní lyžování a surfování patří k oblíbeným letním zábavám.

Doplňte čárky

1. Několikanásobný větný člen:

Jakou tehdy měly české knihy myšlenkovou poznávací literární a jazykovou úroveň? Dobrovský naplňoval svou roli v českém národním obrození v tichu pracovny. Přispíval k tomuto procesu zásadními myšlenkami teoretickým vědeckým dílem plody své učenosti a neúporné pracovitosti. Pro práci v naší firmě neměl ani dostatečnou kvalifikaci ani potřebné zkušenosti. Jednou či dvakrát za měsíc mohu zůstat práci déle. Tato pravidla byla vymyšlena pro přežití lidského rodu a rovněž pro záchranu celé planety. Zvedl se na kolena a pak na nohy. Váš nový návrh je jednak obtížně proveditelný jednak cenově nepřijatelný. Tancem se pokoušejí vracet k divošským a ryze mužským rituálům či dokonce k jakémusi mužskému archetypu. Pro přípravu šálku kvalitního zeleného čaje je nutno použít horkou nikoli vařící vodu. Mladé stromky vysazují lesní dělníci nebo lesní dělnice. V horách je mnoho krásných pohodlných léčebných turistických i sportovních ubytoven.

2. Volný a těsný přívlastek:

Těch deset posledních dnů prodloužených deštěm a podzimním větrem se táhlo do nekonečna. Děti vracející se ze školy se zastavovaly u výkladů plných hraček. Pod svahem na okraji lesa stála malá dřevěná hájovna ozdobená nad vchodem i nad okny jeleními a srnčími parohy. Náš Agar nevšímající si slepic ani kolem přecházejících lidí pokojně odpočíval ve stínu staré jabloně naklánějící své větve pod tíhou dozrávajících ovoce až k zemi. Muž přicházející proti nám byl náš soused. Jedovatým bylinám poškozujícím zdraví dávali lidé v dřívějších dobách výstražná nebo hanlivá přízviska. Čaj upravený po mongolském způsobu mi nechutná. Jeho podřízení o něm mluví jako o člověku spojujícím v sobě moudrost se státnickostí. Trenér Pospíšil působící již dva roky v Ostravě uspořádal pro svěřence týdenní soustředění v zahraničí.

3. Přístavek:

Kněžna Libuše nejmladší a nejznámější Krokova dcera možná ve skutečnosti vůbec nežila. T. G. Masaryk zakladatel samostatného československého státu zemřel v roce 1937 v Lánech letním sídle československých a českých prezidentů. Všude kolem nás byla spousta psů jezevčící teriéři dobrmani ba i jeden boxer. Za oknem nám kvete mnoho květin především muškáty a begonie na balkóně máme košatý oleandr. Pozvali nás všechny mého bratra švagra i mne ale nakonec se z nás nikdo neodhodlal odjet. Náš bývalý ředitel Milan Koutný se příští týden dožívá sedmdesáti let. Některé resorty zvláště zemědělský průmysl a obchod si stěžují na rozdělení peněz ze státního rozpočtu. Oddělení reklamy jedno z nejdůležitějších oddělení naší firmy bude třeba posílit o novou pracovní sílu.

4. Oslovení, vsuvka, samostatný větný člen, citoslovce:

Až mě budeš Jiříku potřebovat vzpomeň si na mě. Ivanko Lucinko děvčata noste na stůl! A co by se mu mohlo stát stařečku? Nic si z toho Maruško nedělej. Praho tebe je tak těžké opouštět! Brr to je zima! Chalupa stojí kousek od návsi našťestí ne hned u silnice za březovým hájkem. Na rozhraní dne a večera jak to bývá začalo poprchávat. Jedné noci bylo to po těch velkých deštích se najednou ozvala dutá rána něco zarachotilo a zapraskalo a pak zase bylo ticho. Bouch bouch nadskakují a tlučou křídly holubi na vysoké švestce v zahradce pod okny. Marie šmyk sem šmyk tam natírala kulisu blankytně modrou barvou. Mateřštino ozdobená šperky staleté poezie i dávných vyprávění předků pomoz dorozumět se člověku s člověkem.